

ARBEJDSMILJØSEKTIONEN
AALBORG UNIVERSITET

Arbejdsulykker på AAU

VEJLEDNING OM INDBERETNING OG ANMELDELSE AF
ARBEJDSULYKKER OG NÆRVED ULYKKER PÅ AALBORG
UNIVERSITET

© Colourbox

Intro

I denne vejledning kan I læse om **arbejdsulykker** og **nærved ulykker** og hvordan indberetning og anmeldelse af sådanne ulykker skal ske på Aalborg Universitet (AAU). Vejledningen uddyber beskrivelsen på [Arbejdsmiljøsektionens hjemmeside](#) – og har status af 'Gode råd'.

Vejledningen henvender sig primært til jer, der fungerer som ledere eller arbejdsmiljørepræsentanter på AAU. Vejledningen henvender sig dog også til de af jeres kolleger, som er kommet til skade i forbindelse med arbejdet.

Vejledningen indeholder følgende emner (klik for at gå til emnet):

- [Arbejdsulykke vs erhvervssygdom](#)
- [Arbejdsulykker og ulykker, der ikke er arbejdsulykker](#)
- [Anmeldepligt for arbejdsulykker](#)
- [Særligt for dødsulykker](#)
- [Anmeldepligt for erhvervssygdomme](#)
- [AAU's interne procedure for indberetning og anmeldelse](#)
- [Forsikring og erstatning](#)

Arbejdsulykke vs erhvervssygdom

Ved en **arbejdsulykke** skal I forstå *en pludselig hændelse i forbindelse med arbejdet, som fører til, at en person kommer fysisk eller psykisk til skade.*

Hvilket arbejde jeres skadelidte kollega har udført, tidspunkt og sted for ulykken eller skadens karakter og omfang, har ingen betydning for, om der er tale om en arbejdsulykke. Det er til gengæld **et centralt kriterium**, at hændelsen sker i forbindelse med **arbejde** (for AAU) og at **nogen er kommet til skade**. Ved udtrykket 'pludselig' skal I forstå 'med det samme' eller **inden for 5 dage**.

Erhvervssygdomme er skader, som er opstået efter længere tids (+ 5 dage) påvirkning eller belastning under arbejdet. Der er altså ikke tale om en pludselig hændelse, som I kan henføre skaden til.

Arbejdsskader betragtes i nogle tilfælde som arbejdsulykker, mens de i andre tilfælde betragtes som erhvervssygdomme. For eksempel betragtes høreskader som følge af længerevarende støjudsættelse og rygskader på grund af tungt arbejde over en længere periode som erhvervssygdomme. Til gengæld er pludseligt opståede høreskader og pludseligt opståede rygskader (f.eks. 'knæk' i ryggen) begge arbejdsulykker.

Skelnen mellem arbejdsulykker og erhvervssygdomme har først og fremmest betydning for, hvem der har [anmeldepligten](#).

[Til top↑](#)

Arbejdsulykker – og ulykker, der ikke er arbejdsulykker

Som nævnt er ulykker pr. definition arbejdsulykker, hvis de er sket i forbindelse med arbejde og at de har forårsaget personskade. Ulykkeshændelser, som på grund af forskellige omstændigheder **ikke** har ført til personskade, men som kunne have gjort det, kaldes **nærved ulykker**. Herunder følger nogle eksempler, som belyser begrebet arbejdsulykke nærmere.

- **Akutte forgiftningstilfælde** er arbejdsulykker, forudsat de er sket i forbindelse med arbejdet (for AAU). Akutte forgiftningstilfælde har typisk sammenhæng til brugen af stoffer og materialer.
- **Færdselsulykker** er arbejdsulykker, forudsat de er sket i forbindelse med arbejdet (for AAU). Sker en færdselsulykke, mens jeres kollega som et led i arbejdet færdes f.eks. fra en AAU-lokation til en anden eller på en tjenesterejse for AAU, er der tale om en arbejdsulykke, men sker ulykken i fritiden, f.eks. under jeres kollegas færdsel til eller fra arbejde, er der **ikke** tale om en arbejdsulykke.
- **Ulykker, som er sket under et socialt AAU-arrangement**, f.eks. et personalearrangement eller en officiel julefrokost, er arbejdsulykker, men ulykker, som er sket i forbindelse med uformelle sammenkomster mellem kolleger uden for arbejdstid (f.eks. fyraftensøl), er **ikke** arbejdsulykker.
- **Ulykker, som er sket i pauser**, f.eks. i frokostpausen, er arbejdsulykker. Dette gælder, uanset om jeres kollega har betalt frokostpause eller ej, og hænger sammen med, at pauser er indlagt i arbejdstiden.
- **Studerendes tilskadekomst** i forbindelse med undervisningen eller studiet er normalt **ikke** arbejdsulykker. Det skyldes, at studerende ikke er ansatte på AAU og at de via deres studier normalt ikke udfører arbejde for AAU.
Det kan dog forekomme, at studerende i forbindelse med ulykken har været i gang med en aktivitet, som AAU drager direkte økonomisk fordel af (kaldet **nyttekriteriet**), f.eks.
 - fremstilling af et produkt, som AAU kan sælge eller
 - gennemførelse af vedligeholdelsesarbejde, som sparer AAU for udgifter til fremmed arbejdskraft.

Ligeledes kan det forekomme, at studerende gennemfører studieaktiviteter, hvor de bruger tekniske hjælpemidler, inkl. farlige stoffer og materialer, som er stillet til rådighed af AAU (kaldet **hjælpemiddelkriteriet**).

I sådanne tilfælde vil de studerendes aktiviteter kunne sidestilles med arbejde, hvorfor ulykker skal betragtes som arbejdsulykker. Der henvises i øvrigt til nedenstående **Skema 1**.

- **Voldshandlinger, trusler eller anden krænkende adfærd** er arbejdsulykker **også selv om de er sket uden for arbejdstid**, forudsat at de har relation til arbejdet. Vold, trusler eller anden krænkende adfærd er således den eneste form for ulykke, som I skal betragte som arbejdsulykke, selv om det ikke er sket i arbejdstiden.

I kan læse mere om procedurer for håndtering af krænkende adfærd i **AAU-håndbogen**.

- **Andre former for akutte psykiske påvirkninger** (f.eks. traumatiske oplevelser) skal I ligeledes betragte som arbejdsulykker, men her forudsættes som ved andre ulykker, at de er sket i forbindelse med arbejdet (altså i arbejdstiden) – og at der er en sammenhæng mellem påvirkning og skade.

Skadelidte	Arbejdsulykke på AAU	Ikke arbejdsulykke på AAU
Ansæt hos AAU	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulykker og forgiftninger, som er sket i arbejdstiden. 2. Vold, trusler eller krænkende adfærd med relation til arbejdet – i og uden for arbejdstid. 	Ulykker, som er sket uden for arbejdstid, og som ikke er omfattet af pkt. 2 i kolonnen til venstre.
Ikke ansat på AAU (studerende)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulykker og forgiftninger, som er sket under aktiviteter, som AAU har direkte økonomisk fordel af (nytttekriteriet). 2. Ulykker og forgiftninger, som er sket under brug af tekniske hjælpemidler, inkl. stoffer og materialer (hjælpemiddelkriteriet). 	Alle ulykker, som ikke er omfattet af pkt. 1 eller pkt. 2 i kolonnen til venstre.

Skema 1. Arbejdsulykkers afhængighed af skadelidtes tilknytningsforhold til AAU.

Anmeldepligt for arbejdsulykker

Ifølge reglerne skal alle arbejdsulykker på AAU, som har medført, at jeres skadelidte kollega har fravær ud over tilskadekomstdagen, anmeldes til Arbejdstilsynet og til Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring. **Pligten til anmeldelse påhviler AAU som arbejdsgiver** og anmeldelsen skal ske vha. Arbejdstilsynets og Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikrings fælles elektroniske anmeldesystem, EASY.

Fristen for anmeldelse er 14. dagen efter første fraværssdag.

Anmeldeskriteriet om fravær ud over tilskadekomstdagen medfører, at ikke alle arbejdsulykker er anmeldepligtige. Bliver jeres skadelidte kollega f.eks. behandlet samme dag på skadestuen og møder på arbejdet dagen efter som normalt, er arbejdsulykken i princippet **ikke** anmeldepligtig. Heller ikke selv om skaden har været behandlingskrævende i betydeligt omfang. Hvorvidt en arbejdsulykke er anmeldepligtig eller ej, behøver i ikke selv at vurdere. Dette kan I overlade til **Arbejdsmiljøsektionen**.

Også ikke-anmeldepligtige ulykker – det vil sige ulykker, hvor der ikke har været fravær – kan anmeldes i EASY. Ofte er det hensigtsmæssigt at gøre dette, idet det for nogle ulykkers vedkommende først bliver klart senere, om ulykken har langtidsvirkninger. Et eksempel er her ulykker, som har ført til piskesmældsskader.

På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at anmelde **nærved ulykker** i EASY. Nærved ulykker er som nævnt ulykkeshændelser uden tilskadekomst.

Fysisk vold, trusler eller krænkede adfærd med fravær skal ikke kun anmeldes som arbejdsulykke, men bør efter omstændighederne **også overvejes anmeldt til Politiet**. Rådfør jer med HR og Arbejdsmiljøsektionen om dette.

Arbejdstilsynet kan vælge at reagere på baggrund af oplysningerne om en ulykke, f.eks. ved at gennemføre et **detailtilsyn** for at afklare omstændighederne ved ulykken og evt. afgive påbud om forebyggende foranstaltninger. Dette sker typisk altid i forbindelse med alvorlige ulykker.

I kan læse mere om Arbejdstilsynets tilsynsmetoder i vejledningen **Når Arbejdstilsynet kommer på besøg**, som I kan finde på Arbejdsmiljøsektionens hjemmeside.

Også Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring kan reagere på grundlag af oplysningerne omkring ulykken. Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring kan stille uddybende spørgsmål til jer om omstændighederne ved ulykken eller rekvirere lægeerklæring for dokumentation af skadens omfang og karakter.

[Til top↑](#)

Særligt for dødsulykker

Såvel Arbejdstilsynet som Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring skal **inden 48 timer** telefonisk orienteres om arbejdsulykker, som medfører, at tilskadekomne afgår ved døden. Arbejdsmiljøsektionen sørger for dette på AAU's vegne – og det er derfor vigtigt, at I straks orienterer Arbejdsmiljøsektionen i tilfælde af dødsulykker.

Politiet vil normalt sørge for at advisere Arbejdstilsynet straks efter en dødsulykke er sket. Det samme vil ofte være tilfældet ved andre alvorlige arbejdsulykker.

[Til top↑](#)

Anmeldepligt for erhvervssygdomme

Det er **læger og tandlæger**, som har anmeldepligten for erhvervssygdomme. Anmeldelse af erhvervssygdomme falder således ikke ind under AAU's arbejdsgiveransvar.

Det kræver ofte lægefaglig ekspertise at vurdere, om en skade, som ikke er opstået pludselig, kan have sammenhæng til arbejdet. I nogle tilfælde henvises tilskadekomne af egen læge til udredning f.eks. på en arbejdsmedicinsk klinik for at afklare, om skaden kan være en arbejdsskade.

Da formodet erhvervssygdom kræver lægelig diagnosticering, så er afklaringen heraf et forhold mellem jeres skadelidte kollega som patient og vedkommendes læge. Som følge af den lægelige tavshedspligt, så har AAU som arbejdsgiver ikke nødvendigvis kendskab til evt. erhvervssygdomme hos jeres kollega. Og jeres skadelidte kollega har som ansat **ingen pligt** til at oplyse til AAU, at vedkommende kan være ramt af en erhvervssygdom som følge af ansættelsesforholdet.

I vil som ansættende enhed typisk kende til evt. sygefravær, men oplysninger om sygdommen, som gives af jeres kollega f.eks. i forbindelse med sygefraværssamtaler, skal I behandle fortroligt – og derfor kan I ikke uden videre gøre dem tilgængelig og dermed anvendelig f.eks. for det forebyggende arbejde.

[Til top↑](#)

AAU's interne procedure for indberetning og anmeldelse

På AAU er **proceduren for anmeldelse af arbejdsulykker** som følger:

1. **Alle** arbejdsulykker og nærved ulykker skal indberettes **til Arbejdsmiljøsektionen**.
2. Arbejdsulykken indberettes af den enhed, som skadelidte aktuelt er tilknyttet. Om nødvendigt kan indberetningen foretages af skadelidte selv, men I skal **gøres bekendt** med indberetningen. Dette er af stor betydning bl.a. for jeres mulighed for at forebygge tilsvarende ulykker. **Indberetning skal ske, selv om I antager, at ulykken ikke er anmeldepligtig**, f.eks. fordi der ikke har været fravær.
3. Indberetningen skal ske på AAU's interne ulykkesrapportformular, som I kan hente fra Arbejdsmiljøsektionens hjemmeside. Formularen findes i både en dansk og en engelsk version. På hjemmesiden kan I også finde en særskilt formular for indberetning af **nærved ulykker**.
4. Den udfyldte formular underskrives, scannes og sendes pr. e-mail til Arbejdsmiljøsektionen via ulykke@adm.aau.dk. Af hensyn til den interne sagsbehandling skal indberetningen være Arbejdsmiljøsektionen i hænde **senest 7 arbejdsdage** efter ulykken.
5. Arbejdsmiljøsektionen gennemgår indberetningen og foretager anmeldelse i EASY. **Anmeldelse sker, uanset om ulykken er anmeldepligtig eller ej**. Som nævnt anmeldes nærved ulykker ikke.
6. I forbindelse med anmeldelsen vurderer Arbejdsmiljøsektionen om anmeldelsen skal sendes til behandling efter arbejdsskadessikringsloven hos Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring. Som udgangspunkt sendes alle ulykker, som har ramt ansatte **og** som har medført fravær, til behandling. Ulykker, som har ramt studerende, anmeldes som udgangspunkt ikke til behandling, da studerende (normalt) ikke er berettiget til ydelser efter arbejdsskadessikringsloven, se også under **Forsikring og erstatning**.
7. Arbejdsmiljøsektionen **sørger** for journalisering i WorkZone af såvel indberetning som anmeldelse. Det kræver indsigt i 'arbejdsmiljøe' at se journaliserede oplysninger om ulykker, hvilket kun medarbejdere tilknyttet Arbejdsmiljøsektionen i Campus Service har. I har derfor ikke indsigt i den journaliserede sag, som meget vel kan indeholde personfølsomme oplysninger.

Arbejdsmiljøsektionen udarbejder en bearbejdet oversigt over alle indberettede arbejdsulykker og nærvedulykker på AAU. Oversigten forelægges mindst 1 gang årligt for hovedarbejdsmiljøudvalget (HAMiU). Tilsvarende statistikker udarbejdes og udsendes til jeres enhed.

[Til top↑](#)

Forsikring og erstatning

Ifølge **arbejdsskadessikringsloven** skal alle arbejdsgivere tegne en arbejdsskadeforsikring – og derved overføre risikoen for udgifter i forbindelse med arbejdsskader til et forsikringsselskab. Statslige virksomheder har i princippet samme sikringspligt, men skal ikke som private virksomheder have en forsikring i et forsikringsselskab, idet staten er selvforsikrende.

Som følge heraf er også AAU og øvrige danske universiteter selvforsikrende. I praksis er det Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, som varetager rollen som universiteternes forsikringsselskab.

AAU-ansatte, som er kommet til skade i forbindelse med en arbejdsulykke eller er ramt af en erhvervs sygdom, kan ydes erstatning og/eller kompenseres for behandlingsudgifter m.v. af AAU, **forudsat skaden er anerkendt** af Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring. Teknisk skal et institut eller afdeling af AAU afholde enkeltsagsudgifter op til 100.000 kr.. Udgifter herudover dækkes af AAU's fælles økonomi.

Forsikringsmæssigt gælder dette også skader på personlige hjælpemidler, som jeres skadelidte kollega er afhængige af for at arbejde, så som briller, kontaktlinser, kørestol, protese m.v..

Sagsbehandlingstiden ved Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring kan være lang – i gennemsnit 8 – 10 måneder, men kan i nogle sager være kortere, i andre sager længere. Derfor kan der gå en rum tid, inden jeres skadelidte kollega kan kompenseres for evt. udgifter eller tab i forbindelse med en arbejdsskade.

Studerende er ikke omfattet af AAU's arbejdsskadessikring, hvorfor de som udgangspunkt skal anmelde skader til eget forsikringsselskab. Dette gælder også, selv om skaden er dækket af [ulykkesforsikringen for studerende](#), som arbejder i laboratorier og værksteder.

Bemærk her: ulykkesforsikringen til studerende må I ikke forveksle med arbejdsskadessikringen af ansatte. Førstnævnte har hjemmel i universitetsloven, mens sidstnævnte er et krav i arbejdsskadessikringsloven.

Arbejdsskadessikringsloven hjemler udbetaling af disse ydelser i tilfælde af **anerkendt arbejdsskade**:

- Betaling af udgifter til sygebehandling, optræning og hjælpemidler m.v..
- Erstatning for tab af erhvervsevne.
- Godtgørelse for varigt mén.
- Overgangsbeløb ved dødsfald.
- Erstatning for tab af forsørger.
- Godtgørelse til efterladte.

I forbindelse med **arbejdsulykker** er det en forudsætning for opnåelse af disse ydelser,

- at man ved anmeldelsen har angivet, at ulykken skal behandles efter arbejdsskadessikringsloven og
- at denne sagsbehandling fører til anerkendelse af skaden som arbejdsskade.

Ved indberetningen af en ulykke til Arbejdsmiljøsektionen bør jeres kollega derfor overveje, om ulykken ønskes behandlet efter arbejdsskadessikringsloven. Det er især relevant, hvis der kan tænkes at være en

behandlingskrævende skadesudvikling i tiden efter ulykkestidspunktet. Som typiske eksempler kan nævnes piskesmæld efter trafikulykker eller psykiske reaktioner efter vold eller trusler.

Hvis jeres kollega ikke har angivet ønsket om behandling efter arbejdsskadeslovgivningen, kan dette ændres senere, men som hovedregel er det forudsætningen for at få behandlet skaden efter arbejdsskadessikringsloven, at ulykken er anmeldt m.h.p. forsikringsmæssig behandling **senest 1 år** efter skaden er sket. Derefter kan det være for sent at få erstatning.

Anmeldte **erhvervssygdomme** behandles altid efter arbejdsskadessikringsloven uden forældelsesfrist, men også her kræver opnåelsen af ydelser, at skaden anerkendes.

For at sikre den bedst mulige behandling af en arbejdsskadessag er det vigtigt, at både I og jeres skadelidte kollega er opmærksom på henvendelser fra Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring. Henvendelser til jeres skadelidte kollega vil komme i vedkommendes elektroniske postkasse, f.eks. e-boks.

AAU har ikke hjemmel til at udbetale godtgørelse eller erstatning til ansatte, førend afgørelsen om anerkendelse foreligger.

I kan læse mere om AAU's forsikringsforhold i AAU's håndbogen.

[Til top↑](#)

Huskeliste

- Udfyld den interne ulykkesrapportformular omhyggeligt ved alle arbejdsulykker hhv. nærved ulykker.
- Husk at oplysningerne kan være vigtige for forebyggelsesarbejdet.
- Overvej om skaden skal behandles efter arbejdsskadessikringsloven.
- Husk at sende den udfyldte og underskrevne formular til Arbejdsmiljøsektionen senest 7 arbejdsdage efter ulykken, så den pligtige anmeldelse kan gennemføres rettidigt (senest 14. dagen efter første fraværsdag).
- Hold efterfølgende øje med afdelingspostkassen – der kan være post, som I skal reagere på med kort frist.
- Husk at gøre Arbejdsmiljøsektionen bekendt med korrespondancen. Arbejdsmiljøsektionen sørger for, at korrespondance med Arbejdstilsynet eller Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring journaliseres (i WorkZone).
- Skadelidte skal på tilsvarende vis holde øje med sin egen e-post. Der kan også her være post, som vedkommende skal reagere på for at opnå erstatning. Post til egen e-postkasse skal skadelidte **ikke** videresende til AAU.
- Har jeres skadelidte kollega haft udgifter i anledning af skaden, f.eks. behandlingsudgifter, skal vedkommende huske at gemme dokumentationen herfor m.h.p. at få refusion fra AAU, hvis skaden anerkendes. Dokumentationen sendes løbende til Arbejdsmiljøsektionen via ulykke@adm.aau.dk, så oplysningerne om udgifter kan indgå i Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikrings vurdering ifm. sagsbehandlingen.
- Rådfør jer gerne med Arbejdsmiljøsektionen i forbindelse med indberetning af arbejdsulykker og nærved ulykker.

Arbejdsmiljøsektionen, AAU

Version 3, opdateret sept.2022.